

โรครากเน่า โคนเน่าและผลเน่าของทุเรียน

(Root rot, stem rot and fruit rot of durian)

ผลผลิตทุเรียนของประเทศไทยมีแหล่งผลิตที่สำคัญอยู่ในเขตพื้นที่ภาคใต้ โดยจังหวัดที่มีพื้นที่การผลิตมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดชุมพร รองลงมา จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และจังหวัดระนอง เป็นต้น โดยมีพื้นที่การผลิตรวมทั้งสิ้น 488,536 ไร่ และมีผลผลิตรวมทั้งสิ้น 423,874 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566) ทุเรียนเป็นไม้ผลที่สำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทยที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากมีผู้บริโภคจำนวนมากทั้งภายในประเทศไทยและต่างประเทศ แต่ปัญหาโรคพืชหลักที่พบในทุเรียนช่วงฤดูฝน สภาพอากาศมีความชื้น ทำให้ผลผลิตเสียหาย และผลผลิตลดลง คือ โรครากเน่า โคนเน่าและผลเน่าของทุเรียน ซึ่งเกิดจากเชื้อรา *Phytophthora palmivora* ที่สามารถเข้าทำลายทุเรียนทั้งในระยะก่อนการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว ซึ่งสร้างความเสียหายกับทุเรียนเป็นอย่างมากทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

ลักษณะชีววิทยาของเชื้อรา *Phytophthora palmivora* :

เชื้อราสามารถอาศัยอยู่ในดินในรูปของสปอร์ผนังหนา (chlamydospore) ได้เป็นเวลานาน เมื่อได้รับความชื้นจะงอกเป็นสปอร์แรงเจียม (sporangium) สร้างซุโอสปอร์ (zoospore) ว่ายน้ำเข้าสู่เซลล์รากพืช เข้าทำลายราก โคนต้น และส่วนต่าง ๆ ของทุเรียน

ลักษณะอาการของโรค

อาการของโรคเมื่อเกิดขึ้นบนผลทุเรียน ผลทุเรียนจะมีรอยแผลสีน้ำตาลเข้ม ในส่วนของร่องหนามจะมีส่วนของเชื้อราสีขาวฟูขึ้น รอยแผลจะขยายลุกลามเป็นแผลขนาดใหญ่มากขึ้น ในช่วงของฤดูฝน สภาพอากาศมีความชื้น เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของเชื้อราทำให้สามารถเกิดโรคได้ง่าย นอกจากนี้เชื้อราสามารถแพร่กระจายโดยลมและฝน รวมทั้งสามารถเข้าทำลายในส่วนต่าง ๆ ของทุเรียน ได้แก่ บริเวณ โคนต้น ราก กิ่ง ก้าน และใบทุเรียน

วิธีการป้องกันและกำจัดโรค

1. ตัดแต่งทรงพุ่มและผลที่เป็นโรคออกจากแปลงผลิตเพื่อลดการสะสมโรค
2. ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ฟอสฟิธิล-อะลูมิเนียม (80% WP) อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตรหรือสารเคมี ฟอสฟอรัส แอซิด 1: 1 ในน้ำกลั่น บรรจุหลอดฉีดยา 25 มิลลิลิตร ฉีดเข้าต้นทุเรียน
3. ใช้เชื้อจุลินทรีย์ปฏิปักษ์ คือ เชื้อรา *Trichoderma harzianum* บริเวณ โคนต้นร่วมกับปุ๋ยหมักในอัตรา 20 กิโลกรัม ต่อไร่เพื่อลดการระบาดของโรค

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2565. สถิติการเกษตรของประเทศไทย. (ระบบออนไลน์).

<https://mis-app.oae.go.th/product/> ทุเรียน. (20 พฤษภาคม 2566).

ข้อมูลและเรียบเรียงโดย :

ชลิตา ดาหาญ ศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพร สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร

วานิช คำพานิช กลุ่มวิจัยการกักกันพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร